

Valtuustoaloite / Mielenterveyden ensiapukoulutus oppilaille ja opettajille**Opetusjohtaja Silja Silvennoinen****Perusopetus ja nuorisopalvelut sekä lukiokoulutus ja toisen asteen yhteistyö**

Kaisa Kantele ja Vihreä valtuustoryhmä ovat 22.3.2021 jättäneet valtuustoaloitteen mielenterveyden ensiapukoulutuksen toteuttamiseksi opettajille ja oppilaille Kuopiossa.

Aloitteen tekijät toteavat, että koululaisia opetetaan antamaan ensiapua erilaisissa fyysisissä ja fysiologisissa hätätilanteissa, mutta psyykkisessä hädässä olevalle apua ei yleensä osata antaa. Mielenterveyteen liittyvät pulmat ja esimerkiksi ahdistuneisuus ovat lisääntyneet ja näkyvät myös oppilaiden arjessa. Mielenterveystaitoja opettamalla voidaan ennaltaehkäistä mielenterveyden ongelmia, edistää tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä, ja vahvistaa koko kouluyhteisön hyvinvointia. Aloitteentekijöiden mukaan asiaan tulee panostaa kasvatus- ja koulutuspalveluissa.

Aloitteessa esitetään, että Kuopion kouluissa toteutetaan oppilaille ja opettajille mielenterveyden ensiavun koulutus, joka sisältäisi mielenterveyden ja oman hyvinvoinnin vahvistamisen perusteet, ohjeita riskitilanteiden tunnistamiseen ja muiden auttamiseen sekä oppimateriaalin elämäntilanteista selviämiseen ja erilaisten mielenterveyden häiriöiden tunnistamiseen. Koulutus voitaisiin toteuttaa mielenterveyden ammattilaisen tai mielenterveyden ensiapukouluttajaksi koulutetun opettajan avulla.

Opetussuunnitelmien perusteissa opetuksen ja kasvatuksen keskeisenä tavoitteena on elämäntaitojen laaja-alainen osaaminen. Mielen hyvinvointiin liittyvät taidot ja niiden kehittäminen ovat merkittävä osa elämäntaitoja. Kuopion kaupungin opetuspalveluissa mielen hyvinvointia ja siihen liittyvää osaamista pidetään tärkeänä. Ne sisältyvät myös Kuopion kaupungin strategiaan tavoitteisiin. Koronaepidemian vaikutuksesta hyvinvoinnin vahvistamiselle on lisääntynyttä tarvetta myös tulevana vuosina. Kuopiossa mielen hyvinvointiin liittyviä toimenpiteitä on perusopetuksessa suunniteltu erilaisten hankkeiden ja toimintojen kautta:

- Opinto-ohjauksen tehostaminen (hanke ja oppivelvollisuuden jatkaminen)
- Hankehaut seuraavin teemoin
 - Sitouttava koulutyö
 - Inklusion kehittäminen
 - mahdollinen Korona-avustus, joka on tarkoitettu poikkeusoloista johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, oppimiseen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisedellytysten parantamiseen
- Koulun nuorisotyön hanke
- Sairaalaopetuksen konsultaation kehittämisen hanke
- Tasa-arvohanke

Hyvinvoiva Kuopio -ohjelman tavoitteisiin liittyen kouluilla toteutetaan lukuvuonna 2021-2022 yhteinen monialainen oppimiskokonaisuus **Hyvinvoiva minä**, johon sisällytetään mielen hyvinvoinnin elementtejä. Kuopion kaupungilla on aiesopimus Mieli ry:n kanssa Hyvän mielen kunta -hankkeesta, jonka myötä kouluille tarjoutuu Hyvän mielen koulu -koulutuskokonaisuus. Perusopetuksen lukuvuoden painopistealueena on *oppimisen ja hyvinvoinnin haasteiden tukeminen toimintakulttuuria kehittämällä*. Tämän rinnalla toteutetaan perusopetuksen kolmiportaisen tuen kehittämissuunnitelma. Yhteisöllisen oppilashuollon keinoin tuetaan myös mielenterveyteen liittyvää ennaltaehkäisevää hyvinvointia kouluyhteisöissä. Lisäksi opettajille järjestetään NEPSY-koulutusta. Perusopetuksessa on jatkuvana painopisteenä kiusaamisen ennaltaehkäisy ja siihen puuttumiseen. Kevään 2021 aikana aiheesta on tehty kartoitus.

Oppilaiden tarvitsemissa mielenterveyspalveluissa on ruuhkaa ja vajausta. Palveluiden vaikea saatavuus aiheuttaa ongelmien kasaantumista, vaikeutumista ja kasvavia kustannuksia. Vaikka opetuspalveluissa ei pystytäkään paikkaamaan riittämättömiä mielenterveyspalveluja, pyritään selvittämään yhteistyömahdollisuuksia mielen hyvinvointikoulutuksen toteuttamiseksi kumppanien ja asiantuntijoiden kanssa. Tavoitteena on, että mielen ensiapukurssia voitaisiin järjestää jo tulevana lukuvuonna henkilöstölle ja mahdollisesti oppilaille. Yhteistyötä tehdään kaupungin eri toimialueiden sekä mielenterveyttä edistävien organisaatioiden kesken. Lukuvuonna 2021-2022 mielen hyvinvointikoulutusta voidaan toteuttaa myös kokeiluna tietyissä yksiköissä. Koulutuksen toteutusta ja palautetta arvioidaan seuraavana lukuvuonna.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Esitän, että kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyy edellä esitetyn lausunnon palvelualueen vastauksena em. valtuustoaloitteeseen.

Liitteet

17 3032/2021 Valtuustoaloite
18 3032-2021 Allekirjoittajat

Valmistelija

Silja Silvennoinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 4101

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää hyväksyä opetusjohtajan esityksen.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

